

KRATKE VIJESTI

MODERNIZACIJA LIJEVOOBALNIH SAVSKIH NASIPA OD RAČINOVACA DO NOVE GRADIŠKE

Prirodna katastrofa koja se dogodila u svibnju 2014. na području Vukovarsko-srijemske županije i Brodsko-posavske županije premašila je sve do sada zabilježene poplavne događaje. Taj događaj posljedica je prodora lijevoobalnih savskih nasipa na dvije lokacije, u blizini Rajeva Sela i u blizini naselja Račinovaca. *Hrvatske vode* su 2015. pokrenule pripremu projekta "Modernizacija lijevoobalnih savskih nasipa" na cijeloj relaciji od granice s Republikom Srbijom do Nove Gradiške, kako bi se omogućili ujednačena razina sigurnosti nasipa uslijed hidrauličkoga sloma temeljnoga tla, odgovarajući pristup nasipu radi provedbe mjera obrane od poplava i preventivno učinkovitije održavanje nasipa.

Dana 14. listopada 2022. održani su godišnja konferencija te obilazak gradilišta. Konferenciji za medije i obilasku gradilišta nazočili su župan Vukovarsko-srijemske županije Damir Dekanić i generalni direktor *Hrvatskih voda* mr. sc. Zoran Đuroković sa suradnicima te predstavnici jedinica lokalne samouprave. Provedbom aktivnosti koje su predmet projekta ojačavaju se nasipi i omogućuje sigurna komunikacijska linija tijekom pripreme, redovite i izvanredne obrane od poplava. Ujedno, smanjuju se rizici od poplava na površini od 221,668 hektara te omogućuje kvalitetnija provedba aktivnih mjera obrane od poplava. Ukupna vrijednost projekta iznosi 369,7 milijuna kuna, a dio koji sufinancira EU iznosi 314,2 milijuna kuna. ▀

RADOVI NA UREĐAJU ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA U BELIŠĆU

Polaganjem kamena temeljca u Belišću svečano su počeli radovi na uređaju za

pročišćavanje otpadnih voda, vrijednoma 55,8 milijuna kuna, u sklopu projekta vodoopskrbe i odvodnje Valpovo – Belišće. Početkom listopada 2022. kamen temeljac položili su Ivana Bagarić, predsjednica Skupštine Osječko-baranjske županije i izaslanica Osječko-baranjskoga župana, Goran Ivanović, zastupnik u Hrvatskome saboru, Zoran Đuroković, generalni direktor *Hrvatskih voda*, i Ljerka Vučković, zamjenica gradonačelnika grada Belišća. Vrijednost cijeloga projekta vodoopskrbe i odvodnje Valpovo – Belišće iznosi 386 milijuna kuna s PDV-om, od čega bespovratna EU-ova sredstva čine 189,5 milijuna kuna, a nacionalno sufinanciranje 82 milijuna kuna (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja i *Hrvatske vode* sudjeluju s po 35,5 milijuna kuna, a lokalna razina s 10,9 milijuna kuna). Projektom će se smanjiti ispuštanje djelomično pročišćenih i nepročišćenih otpadnih voda u područje dunavskoga sliva (osjetljiva područja) te pridonijeti zaštiti vodnih resursa i osiguravanju kvalitetne vodoopskrbe stanovništva. Cjelovitim se projektom omogućuje pročišćavanje otpadnih voda za četiri aglomeracije za ukupno 37 000 ES (ekvivalent stanovnika). Izgradnjom sustava odvodnje omogućuje se izvedba novih 3500 priključaka kućanstava, čime se planira priključivanje dodatnih 9900 stanovnika na sustav odvodnje te podiže učinkovitost cjelovitoga vodnokomunalnoga sustava na području projekta. ▀

RADOVI NA SUSTAVU ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA AGLOMERACIJE VELIKA GORICA

U naselju Ščitarjevu 6. listopada 2022. organiziran je obilazak radova u sklopu EU-ova projekta "Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Velika Gorica". Obilasku su prisustvovali Davor Vukmirić, zamjenik generalnoga direktora *Hrvatskih voda*, predstavnica

ministarstva gospodarstva i održivoga razvoja Karmen Cerar, načelnica Sektora za projekte iz područja vodnoga gospodarstva, te Krunoslav Višić, direktor *VG Vodoopskrbe d.o.o.* Za provedbu toga projekta planirano je 498,6 milijuna kuna, od čega je 398,8 milijuna kuna vrijednost prihvatljivih troškova za bespovratna sredstva. Od prihvatljivih troškova 67,38 posto izdvaja se iz Kohezijskoga fonda, dok *Hrvatske vode* sufinanciraju 11,95 posto, Državni proračun 11,95 posto, a jedinice lokalne samouprave 8,7 posto. Projekt "Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Velika Gorica" spada u velike i znatne infrastrukturne projekte koji su sufinancirani EU-ovim sredstvima. U sklopu projekta bit će izgrađena 124 kilometra nove mreže, a 20,4 kilometra postojeće mreže bit će rekonstruirana. Također će biti dograđen i rekonstruiran sustav odvodnje širega i užega područja Velike Gorice (naselja Velika Gorica, Lukavec, Velika Mlaka) na dionici A1, dograđen sustav odvodnje za područje oko budućega crpilišta Črnkovec na dionici A2 (naselja Kobilić, Bapča, Drenje Ščitarjevsko, Ščitarjevo, Črnkovec, Lekmeno, Trnje, Obrezina, Novaki Ščitarjevski, Sasi, Selnica, Mala Kosnica, Velika Kosnica, Petina) te rekonstruiran i dograđen sustav odvodnje za područje donjega Turopolja (naselja Buševac, Mraclin, Ogulinec, Okuje, Gornje Podotočje, Kuče, Turopolje, Rakitovec, Vukovina, Staro Čiče) na dionici A3. ▀

U PRVIH SEDAM MJESECI 2022. OPSEG GRAĐEVINSKIH RADOVA PORASTAO 4,4 POSTO

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u srpnju 2022., prema kalendarski prilagođenim indeksima, opseg građevinskih radova nastavio je s trendom godišnjih stopa rasta koje kontinuirano rastu od lipnja 2020. Rast je blago

KRATKE VIJESTI

ubrzo u odnosu na prethodni mjesec, i to 4,1 posto u odnosu na 4,0 posto u lipnju 2022. Prema izvornim indeksima, promatrano kumulativno, u razdoblju od siječnja do srpnja 2022. opseg građevinskih radova veći je za 3,8 posto u odnosu na isto razdoblje prošle godine. U promatranome razdoblju pozitivan doprinos zabilježen je u području izgradnje zgrada (4,8 posto) i ostalih građevina (2,4 posto na godinu).

Prema kalendarski prilagođenim indeksima, opseg građevinskih radova u razdoblju od siječnja 2022. do srpnja 2022. viši je za 4,4 posto na godišnjoj razini. U prvih sedam mjeseci 2022. izdano je 6387 građevinskih dozvola, što je 7,2 posto više u odnosu na isto razdoblje lani. Od toga 5553 dozvole odnose se na gradnju zgrada, dok se preostale dozvole odnose na ostale građevine. Podaci središnje banke o kretanju poslovnoga optimizma pokazuju to da se na tromjesečnoj razini poslovna očekivanja u građevinarstvu nisu promijenila. Promatrano na mjesečnoj razini, u kolovozu 2022. pogoršao se optimizam u svim djelatnostima, osim u građevinarstvu, gdje je zabilježena stagnacija. Do kraja 2022., ali i u narednome periodu, analitičari očekuju pozitivne trendove u građevinarstvu podržane nastavkom kontinuirano stabilne potražnje za stanogradnjom, investicijama u infrastrukturne projekte, koji se većinom financiraju iz EU-ovih fondova, te obnovom potresom pogođenih područja. Najveći rizici u izvođenju građevinskih projekata jesu rast cijena materijala i energenata te nedostatak kvalificirane radne snage. ■

RASPRAVA O BUDUĆNOSTI EU-OVA PROJEKTA LIFE LEVEL(S)

U sklopu EU-ova projekta *LIFE Level(s)* osam savjeta za zelenu gradnju iz različitih europskih država, među kojima je i

Hrvatska, udružilo je snage i zajedno tri godine radilo na razvoju strategije provedbe koja jasno identificira radnje koje su potrebne za podršku paneuropskoj implementaciji okvira *Level(s)* Europske komisije. Projekt *LIFE Level(s)* ključni je prvi korak u uspostavljanju i provedbi koncepta održivih zgrada u Europi, a njegove se komponente smatraju najvažnijima u podržavanju integracije okvira održivosti zgrada – *Level(s)*.

Dana 13. i 14. rujna 2022. predstavnici projekta *LIFE Level(s)* sastali su se u Stuttgartu u Njemačkoj kako bi razgovarali o učincima projektnih aktivnosti, nastavku projekta i održivosti njegovih rezultata. Sastanak je bio prva prilika za nositelje projekta *LIFE Level(s)* da se osobno sastanu i razgovaraju o provedbi projekta nakon epidemije koronavirusa. Kako bi potaknuli korištenje projektnoga znanja izvan njegove izvedbene faze, projektni partneri raspravljali su o Planu održivosti i replikacije, projektno osmišljenoj strategiji za prijenos rezultata dionicima građevinskoga sektora diljem Europe. Rezultati i ishodi projekta *LIFE Level(s)* imaju znatan potencijal za replikaciju diljem Europe prema ciljnim skupinama. Zbog toga je projekt primarno fokusiran na rad s tijelima javne vlasti, proizvođačima građevnih materijala i operatorima certifikacijskih shema kao ključnim skupinama u postizanju bolje integracije LCA, LCC i IAQ pokazatelja okvira *Level(s)*. Projektni partneri istaknuli su korištenje ishoda projekta određenih ciljnih skupina kao ključno u postizanju tržišnih rezultata izvan provedbe projekta. Zbog toga je pet područja projektnoga znanja istaknuto kao najvrjednije kada se govori o održivosti projekta *LIFE Level(s)*, a to su usklađivanje indikatora okvira *Level(s)* s kriterijima shema certificiranja, razvoj podataka o utjecajima građevnih materijala na okoliš/zdravlje, integracija indikatora održivosti zgrada u javnu nabavu

i izgradnja kapaciteta dionika u lancu vrijednosti za primjenu *Level(s)*.

U nadolazećemu razdoblju projekt *LIFE Level(s)* bit će usredotočen na razvoj platforme za nadogradnju ostvarenja proizišlih iz projekta kroz daljnje aktivnosti. Partneri na projektu oblikovat će tu platformu kroz nadolazeći Plan održivosti i replikacije zajedno s planom *After-LIFE*, u kojemu će biti istaknuti rezultati i ishodi s uputama za daljnju primjenu za zainteresirane sudionike u industriji. ■

INTERNETSKA EDUKACIJA ZA GRAĐEVINARE "ODRŽIVI PROIZVODI I TEHNOLOGIJE U GRADITELJSTVU"

Hrvatski savjet za zelenu gradnju organizira dvodnevnu internetsku edukaciju "Održivi proizvodi i tehnologije u graditeljstvu", koja će se održati 7. i 8. prosinca 2022. preko digitalne platforme *Zoom*. Za edukaciju pripremljene su tematske cjeline "EU i nacionalno zakonodavstvo u području održive gradnje", "Propisi i norme u području održive gradnje", "Novi građevni proizvodi u građenju", "Nove tehnologije i inovacije", "Primjena novih materijala i tehnologija za zadovoljavanje više temeljnih zahtjeva", "Izvori i uvjeti financiranja održivih projekata", "Kružno gospodarstvo i životni ciklus zgrade" te "Budućnost izgrađenog okoliša upotrebom naprednih alata i zelenih certifikata". Program se vrednuje s osam sati u sklopu Programa stalnoga stručnog usavršavanja, a detaljnije informacije dostupne su na mrežnim stranicama Hrvatskoga savjeta za zelenu gradnju. ■

ZAVRŠNA KONFERENCIJA PROJEKTA CLIMBUILD

Hrvatski savjet za zelenu gradnju u partnerstvu s poljskom zakladom Sendzimir bila je organizator konferencije pod nazivom "Obnova zgrada koje imaju status

KRATKE VIJESTI

kulturnog dobra u doba klimatske krize – predstavljanje publikacije projekta *ClimBuild* održane 15. rujna 2022. u hotelu *Academia* u Zagrebu. Konferencija je okupila više od stotinu sudionika u cilju osvještavanja i davanja smjernica o očuvanju i energetske obnovi zgrada zaštićene kulturne baštine. Budući da zgrade zaštićene kulturne baštine također doprinose emisijama stakleničkih plinova svojim zastarjelim sustavima grijanja i hlađenja te neodgovarajućom toplinskom izolacijom, neophodno ih je obnavljati i modernizirati kako bi se povećala njihova energetska učinkovitost i smanjio ugljični otisak. Konferenciju je otvorio Aleksandro Jelovec, voditelj projekta *ClimBuild* u Hrvatskom savjetu za zelenu gradnju, koji je donio kratak pregled aktivnosti projekta, a poljski partner uspedio je Hrvatsku i Poljsku te iznio zaključke projekta i suradnje.

Projekt *ClimBuild* jest međunarodni projekt koji povezuje i educira dionike o provedbi energetske obnovi zgrada sa statusom kulturnoga dobra. Do sada je tijekom projekta educirano više od 500 dionika u Hrvatskoj i Poljskoj te je bilo obuhvaćeno više od 30 gradova.

U sklopu konferencije održana je i zanimljiva interaktivna panel-rasprava pod nazivom "Obnova zgrada koje imaju status kulturnog dobra u doba klimatske krize", u kojoj su sudjelovali stručnjaci iz nadležnih ministarstava te predstavnici struke Marijana Butković Golub, dipl. ing. arh., iz Ministarstva prostornoga uređenja graditeljstva i državne imovine, Mirna Sabljak, d. i. a., iz Ministarstva kulture i medija, Mladen Ilijević, dipl. ing. arh., iz Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, mr. sc. Mihaela Zamolo, dipl. ing. građ., iz Hrvatskog savjeta za zelenu gradnju, i Lovro Bauer, d. i. a., iz tvrtke *Fabrika arhitekti d.o.o.* Glavni zaključak panela jest taj da je neophodna veća međusektorska i institucionalna

suradnja u kreiranju rješenja za uspješnu implementaciju i obnovu zgrada zaštićene kulturne baštine i za ublažavanje posljedica klimatske krize.

Mr. sc. Mihaela Zamolo, dipl. ing. građ., i Kemal Lojo, dipl. ing. stroj., prezentirali su aktivnosti projekta *ClimBuild*, odnosno intervju, internetsku edukaciju i radionice u gradovima i studije slučaja te su prvi put predstavljeni sveobuhvatna publikacija "Očuvanje i obnova zgrada kulturne baštine u doba klimatske krize" i algoritmi. Sveobuhvatna publikacija završni je proizvod dvogodišnjega projekta *ClimBuild*, a može se besplatno preuzeti na mrežnim stranicama Hrvatskog savjeta za zelenu gradnju. ▀

U OSIJEKU PREDSTAVLJENO SEDAM NOVIH AUTOBUSA SUFINANCIRANIH EUROPSKIM SREDSTVIMA

Na početnoj konferenciji projekta nabave novih autobusa za *Gradski prijevoz putnika d.o.o. Osijek* 21. rujna 2022. predstavljeno je prvih sedam novih autobusa koji će sudjelovati u pružanju usluge javnoga gradskog prijevoza. Niskopodni autobusi vrijedni su ukupno 16,96 milijuna kuna, a kupljeni su u sklopu EU-ova projekta "Nabava novih autobusa za *Gradski prijevoz putnika d.o.o.*" sufinanciranog sredstvima iz Kohezijskoga fonda.

Ciljevi su projekta povećanje razine udobnosti i dostupnosti usluge javnoga prijevoza, povećanje razine osobne sigurnosti u javnome gradskom prijevozu, smanjenje troškova održavanja vozila i smanjenje negativnoga utjecaja na okoliš kroz manju emisiju stakleničkih plinova. Nakon prvih sedam autobusa, u jesenskim mjesecima 2022. bit će isporučeno dodatnih šest poluniskopodnih autobusa, koji su već naručeni po cijeni od 14,81 milijun kuna. Ukupna vrijednost projekta jest 32,36 milijuna kuna, a iznos od 21,3 milijuna kuna ili 82 posto vrijednosti sufi-

nanciran je bespovratnim EU-ovim sredstvima.

Na početnoj konferenciji, svečanoj primopredaji i probnoj vožnji na osječkome Trgu Ante Starčevića sudjelovali su Oleg Butković, potpredsjednik Vlade i ministar mora, prometa i infrastrukture, Ivan Radić, gradonačelnik Osijeka, Ivan Anušić, župan Osječko-baranjske županije, te Josip Škorić, predsjednik Uprave *Hrvatskih cesta*. Potpredsjednik Vlade i ministar Butković istaknuo je to kako je nabava novih autobusa dio velikoga programa koji se sufinancira iz europskih izvora posredstvom Ministarstva, pojasnivši da je do sada za tu namjenu u devet gradova u cijeloj Hrvatskoj dodijeljeno oko 70 milijuna eura. Taj iznos koristi se za nabavu čak 412 novih autobusa za pružatelje usluga javnoga gradskog prijevoza.

Potpredsjednik Vlade rekao je i to da je riječ o velikome investicijskom ciklusu u poboljšanje javnoga gradskog prijevoza, a financiranjem takvih projekata otvorila se mogućnost da Osijek zaista postane metropola, jer svaki grad koji nema dobro razvijenu i obnovljenu prometnu infrastrukturu ne omogućuje kvalitetan život svojim građanima. Referirajući se na prethodni projekt nabave 12 vozila iz 2019., dodao je to da će *Gradski prijevoz putnika* (GPP) ukupno dobiti 25 novih autobusa, a sada je isporučeno njih sedam iz nove skupine od 13 autobusa. GPP-ov vozni park koji trenutačno broji 32 autobusa provedbom toga projekta bit će obnovljen gotovo u cijelosti. ▀

KREĆE ENERGETSKA OBNOVA OBITELJSKIH KUĆA OŠTEĆENIH U POTRESIMA – OBJAVLJENI POZIVI VRIJEDNI 195 MILIJUNA KUNA

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost objavio je dva nova javna poziva, ukupno vrijedna 195 milijuna kuna. Prvi poziv odnosi se na sufinanciranje ugrad-

KRATKE VIJESTI

nje sustava za korištenje obnovljivih izvora energije u obiteljskim kućama, dok je drugi rezerviran isključivo za energetske obnovu obiteljskih kuća oštećenih u potresu.

Alenka Košiša Čičin-Šain, v.d. direktorica Fonda, rekla je to kako su sustavi korištenja obnovljivih izvora energije izvršna i okolišno prihvatljivija alternativa skupim energentima, a njihova primjena u obiteljskim kućama može omogućiti energetske neovisnost te povoljno djelovati na kućni budžet i na nacionalne ciljeve smanjenja korištenja fosilnih goriva. U sklopu Fonda poziva pravo na sufinanciranje moguće je ostvariti za instalaciju fotonaponskih elektrana, ali i za sustave grijanja i/ili pripreme potrošne tople vode, u koje su uključeni sunčani toplinski kolektori, dizalice topline ili peći na pelete. Za takve projekte građanima je, ovisno o lokaciji, dostupno do 40, 60 ili 80 posto prihvatljivih troškova. Maksimalan iznos poticaja je do 128 tisuća kuna, a jedan od uvjeta za dodjelu jest taj da kuća ima energetske razred (prema godišnjoj potrebnoj toplinskoj energiji za grijanje) C ili bolji u kontinentalnoj Hrvatskoj odnosno B ili bolji u primorskoj Hrvatskoj.

Zahtjevi će se zaprimati od 15. studenoga 2022. Poziv će biti otvoren do 31. prosinca 2022., a svi zainteresirani svoje zahtjeve moći će dostaviti isključivo poštom. Ista je situacija i s građanima čije su kuće oštećene u potresu, a koji će svoje prijave za energetske obnovu Fondu dostavljati od 27. listopada 2022. Ukupno stotinu milijuna kuna dostupno je za kuće s područja Grada Zagreba odnosno Krapinsko-zagorske, Zagrebačke, Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije. S do 80 posto sufinancirat će se projekti cjelovite energetske obnove, koji uključuju povećanje toplinske zaštite nekog od elemenata vanjske ovojnice (vanjskih zidova, krova i/ili poda), zamjenu stolarije, ali i ugradnju nekog od sustava za

korištenje obnovljivih izvora energije, ili samo projekti povećanja toplinske zaštite. Za pojedinu će kuću na raspolaganju maksimalno biti do 370 tisuća kuna, i to 368 tisuća za mjere energetske obnove te dvije tisuće kuna za uslugu stručne pomoći za prijavu na poziv.

Oba javna poziva namijenjena su prijaviteljima koji su vlasnici ili suvlasnici obiteljskih kuća i u njima imaju prebivalište. U skladu s programima Vlade definicija obiteljske kuće podrazumijeva to da je riječ o građevini koja ima pravomoćnu građevinsku dozvolu ili drugi odgovarajući akt kojim se dokazuje zakonitost, u kojoj je više od 50 posto bruto podne površine namijenjeno za stanovanje te koja ima najviše tri stambene jedinice ili građevinsku bruto površinu manju ili jednaku 600 m². Cilj tih poziva jest potaknuti šire korištenje obnovljivih izvora energije u kućanstvima te omogućiti da obnova kuća oštećenih u potresu bude ujedno energetske učinkovita. U kontekstu energetske krize takvi će projekti ubrzati započeti proces zelene tranzicije. Uz pomoć mjera koje se sufinanciraju potrošnja energije u zgradama, koje su jedan od najvećih potrošača, želi se svesti na najmanju moguću mjeru, da bi se zatim osigurala i njihova energetska neovisnost, uzimajući u obzir potencijale različitih lokacija u korištenju obnovljivih izvora energije. S tim ciljem Fond namjerava nastaviti sa sufinanciranjem energetske obnove i u 2023., a građani će sve relevantne informacije o programima moći pronaći na službenim mrežnim stranicama Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. ■

EUROPSKA KOMISIJA UPOZORAVA NA POSLJEDICE UVOĐENJA OGRANIČENJA CIJENA PLINA

Europska komisija izdala je upozorenje o mogućim negativnim učincima ograniče-

nja cijena prirodnoga plina koji se koristi za proizvodnju električne energije jer bi to moglo potaknuti veću potrošnju i izvoz subvencionirane električne energije. Informacija dolazi od *Reutersa* koji je citirao dokument s posljednjega sastanka ministara energetike EU-a na kojemu su raspravljali o načinima obuzdavanja energetske krize. Prema dokumentu, ako EU odobri ograničenje cijene prirodnoga plina koji koristi za proizvodnju električne energije, to bi moglo dovesti do povećanja potrošnje plina za oko devet milijardi kubnih metara.

Ipak, povećanje potrošnje plina posljednja je stvar koju EU trenutačno treba jer pokušava natjerati ljude da stvarno smanje potrošnju energije. Ograničenje cijene prirodnoga plina koji se koristi za proizvodnju električne energije već je uvedeno u Španjolskoj i Portugalu, ali Francuska je predložila da se ograničenje primijeni u cijeloj Europskoj uniji. U međuvremenu *Bloomberg* je izvijestio da je Komisija upozorila EU da će prije nego što nastavi s ograničenjem morati uključiti Švicarsku i Veliku Britaniju. Te zemlje veliki su uvoznici energije iz EU-a i potencijalna gornja cijena utjecala bi i na njih opskrbom električnom energijom koju EU subvencionira nečlanicama. Osim ideje o specifičnoj gornjoj granici cijene plina za proizvodnju električne energije EU također raspravlja o širokoj gornjoj granici cijene plina svih uvoznika, što bi se moglo pokazati još većim izazovom jer se radi o plinu koji stiže iz trećih zemalja, osobito iz SAD-a i Katra.

U svakome slučaju, kako primjećuje *Bloomberg*, rasprave će trajati najmanje nekoliko tjedana. Prije nego što se zemlje članice dogovore o gornjoj granici, moraju se dogovoriti o uredbi koju je Komisija predložila ranije ovoga mjeseca i koja bi omogućila izravnu tržišnu intervenciju EU-a dok pokušava obuzdati energetske krizu. Bilo kakva odluka o ograničenju cijena plina vjerojatno će trajati više

KRATKE VIJESTI

od mjesec dana, ako odluka uopće bude donesena. Ograničavanje cijena plina zahtijevalo bi troškove subvencija za neke zemlje s puno proizvodnih kapaciteta na plin poput Njemačke, a koristilo bi drugima koje uvoze električnu energiju proizvedenu plinom. ■

ENERGETSKA OBNOVA DOMA KULTURE U SREDIŠTU NOVOGA VINODOLSKOG

Prva obnova Doma kulture, nekadašnjeg Društenog doma izgrađenog početkom šezdesetih godina prošloga stoljeća, koji se nalazi u samome središtu Novoga Vinodolskog, kreće krajem listopada 2022. Tomislav Cvitković, gradonačelnik Novog Vinodolskog, s tvrtkama *Crivac projekti* i *Crivac* potpisao je Ugovor o izvođenju radova na energetske obnovi zgrade Doma kulture u Novome Vinodolskom vrijedan 3,1 milijun kuna bez PDV-a. Projekt sufinancira Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU) u sklopu Javnog natječaja za obnovu kulturne baštine s dva milijuna kuna, a obuhvaća radove na obnovi fasade te na zamjeni stolarije i krovništva, i to uz nadzor Konzervatorskog odjela u Rijeci. Posljednjih su godina na objektu izvedeni manji radovi poput djelomične zamjene stolarije, pregrađivanja prostorija i rekonstrukcije kotlovnice za centralno grijanje uz sufinanciranje Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, no većih ulaganja nije bilo. Dopršetkom toga projekta mnogobrojnim korisnicima bit će omogućen ugodniji boravak u "kulturnome centru" grada, a istodobno će biti postignute energetske uštede, objavljeno je na mrežnim stranicama Grada Novog Vinodolskog. ■

MODERNIZACIJA TROGIRSKE JAVNE RASVJETE

U Trogiru je početkom listopada 2022. potpisan ugovor o modernizaciji javne rasvjete između Trogira i tvrtke *Petrol*.

Ugovor je sklopljen na rok od šest godina i pet mjeseci. Od toga se na razdoblje modernizacije odnosi pet mjeseci, a na pružanje usluge šest godina. Godišnja vrijednost usluge je gotovo 1,6 milijuna kuna plus PDV. Ukupna vrijednost ugovora iznosi približno 9,5 milijuna kuna plus PDV. Projekt se u cijelosti financira ESCO modelom, što znači da Grad Trogir ne sudjeluje u ulaganju. Također, Grad se ne zadužuje zbog toga projekta, već pružatelju usluge *Petrolu* plaća mjesečnu naknadu koja je manja od ostvarenih ušteda na električnoj energiji, a to je zajamčeno Ugovorom o energetskom učinku. Kroz taj projekt modernizirat će se postojeći sustav javne rasvjete te će se modernizirana rasvjeta održavati uz jamstvo i verifikaciju postignutih ušteda. Također, provedbom toga projekta Grad Trogir ispunit će svoju zakonsku obvezu u skladu s novim Zakonom o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja, s čijim su odredbama jedinice lokalne samouprave obvezne uskladiti postojeću rasvjetu. Postojeća javna rasvjeta u Trogiru u većini slučajeva ne zadovoljava minimalne zakonske kriterije zaštite okoliša od svjetlosnog onečišćenja i veliko je financijsko opterećenje za gradski proračun. Zamjenom zastarjele i neodgovarajuće rasvjete suvremenim rasvjetnim tijelima postići će se zadovoljavajuća rasvijetljenost i znatno smanjiti potrošnja električne energije te emisija ugljikova dioksida. Tim projektom Trogir dobiva i mogućnost regulacije rada sustava javne rasvjete, čime će se omogućiti njezin rad tijekom cijele noći uz dodatne uštede.

Grad Trogir će na godišnjoj razini smanjiti potrošnju električne energije za više od 75 posto, čime će biti pokriveni svi troškovi na projektu, a istodobno će svake godine ostati nešto dodatne uštede za gradski proračun. Dodatna su prednost za Grad uštede na održavanju modernizirane opreme koje preuzima *Petrol*. Nakon

isteka Ugovora o energetskom učinku cjelokupna ušteda ostaje Gradu Trogiru. ■

ODRŽANA KONFERENCIJA SUTRA 2022. – ZA ODRŽIVI TRANSPORTNI SEKTOR SUTRAŠNICE

Konferencija SuTra 2022. održana je u Opatiji, u hotelu *Ambasador*, od 28. rujna do 1. listopada 2022. Bio je to skup znanstvene zajednice pomorskih fakulteta na Jadranu, ali i sveučilišta i fakulteta iz drugih dijelova svijeta koji se bave održivom mobilnošću na moru i na kopnu. Na konferenciji je uz dekane i rektore sudjelovala i ministrica turizma izv. prof. dr. sc. Nikolina Brnjac. Na panel-raspravi "Mogućnosti za povezivanje akademske zajednice i gospodarstva za znanstvene i profesionalne projekte" sudjelovali su prof. dr. sc. Aleksandra Kostić-Ljubisavljević (Saobraćajni fakultet u Beogradu), Petra Grgasović (REGEA, Zagreb), Goran Lampelj (ODRAZ, Zagreb), Matej Plenča (Centar za međunarodnu suradnju Pomorskog fakulteta u Rijeci) i Predrag Brlek (Sveučilište Sjever). Panel je moderirao Ante Klečina, predsjednik Saveza za željeznicu. Uz to prezentirao je rad na temu "The Proposal of the New Categorization of Nodes and Trains – Case Study of the Čakovec-Varaždin-Lepoglava-Zabok-Zagreb Future High-Capacity Railway Line" ("Prijedlog nove kategorizacije čvorišta i vlakova – studija slučaja Čakovec – Varaždin – Lepoglava – Zabok – Zagreb buduća željeznička pruga visokog kapaciteta"). U sklopu konferencije uz brojna predavanja održan je i panel "Technology Development for Greener Maritime and Land Transportation" ("Razvoj tehnologije za zeleniji pomorski i kopneni transport"). To je bio prvi skup međunarodnoga karaktera posvećen održivome pomorskom prometu i održivoj mobilnosti u Hrvatskoj. Osim predstavnika znanstvene zajednice konferencija je okupila

KRATKE VIJESTI

i znanstvenike i stručnjake iz područja pomorstva i transporta, iz segmenta gospodarstva te javnih institucija. Organizatori i sudionici bili su vrlo zadovoljni prvim izdanjem konferencije SuTra, a Organizacijski odbor već je najavio kako će uskoro početi pripreme za konferenciju SuTra 2023. ▀

POTPISAN UGOVOR ZA IZGRADNJU MALE HIDROELEKTRANE OTOČAC

Tvrtke *Male hidre d.o.o.* i *Končar – Inženjering d.o.o.* sklopile su 12. listopada 2022. ugovor za izgradnju Male hidroelektrane Otočac. U nazočnosti predsjednika Uprave *Hrvatske elektroprivrede* Frane

Barbarića, predsjednika Uprave *Končar – Elektroindustrije* Gordana Kolaka, župana Ličko-senjske županije Ernesta Petryja te gradonačelnika Grada Otočca Gorana Bukovca ugovor je u ime investitora potpisala Nastja Kuharič, direktorica tvrtke *Male hidre d.o.o.*, a u ime izvođača Željko Tukša, predsjednik Uprave *Končar – Inženjeringa d.o.o.*

Priključna snaga elektrane bit će 1,5 MW, a očekivana proizvodnja 6,9 milijuna kilovatsati na godinu, što je dovoljno za opskrbu oko 1500 kućanstava. Nositelj projekta jest društvo *Male hidre d.o.o.*, čiji su osnivači *Hrvatska elektroprivreda d.d.* i *Končar – Obnovljivi izvori d.o.o.*, a glavni izvođač radova jest društvo *Končar – Inženjering*

d.o.o. Vrijednost investicije je 90 milijuna kuna, a planirano trajanje izgradnje je dvije godine od potpisivanja ugovora.

Mala hidroelektrana Otočac sastojat će se od triju proizvodnih jedinica, a bit će izgrađena na području naselja Šumečice uz odvodni kanal tunela Lika – Gacka, kojim se vode rijeke Like prevode u rijeku Gacku. Stavljanjem u funkciju MHE-a Otočac dodatno se povećava energetska iskoristivost voda rijeke Like, odnosno iskorištava se njezin preostali hidroenergetski potencijal, prije njezina spajanja s rijekom Gackom. Izgradnjom se neće promijeniti postojeći protok rijeke Like, već će se voda umjesto protoka preko dviju postojećih vodnih stepenica preusmjeriti na objekte budućega MHE-a Otočac.